

פתיחה לפרק "איך בין המודר"

שורה אחרת של בעיות נובעת ממהות היחסים שיש בין המדיר והמודר. בדרך כלל רק בין אנשים הקרובים זה לזה (קירבת משפחה, או קירבת חברות) יש מקום לסכסוכים כאלה המביאים לידי נדר. ומשום כך, הרבה פעמים רוצה אחד הצדדים לסייע לשני בשעות הצורך, אלא שהוא מוגבל על ידי איסור הנדר. ומשום כך מסבירים קודם כל מה הם אותם הדברים שאין לראות בהם משום הנאה, ואשר מותר למודר לתת לחבירו, למרות הנדר. כיוצא בזה לפעמים האיש האסור בהנאה נמצא במצוקה של ממש, וחבירו רוצה לעזור לו, והשאלה היא האם יש דרכים לעקוף את איסור הנדר, באופן שיוכל המודר ליהנות, למרות שנאסר הדבר עליו בנדר. כירון של שאלות אלה, וכמה שאלות המסתעפות מהן הוא ענינו של פרק זה.

נדירים רבים הם תגובות ותוצאות של מריבות בין אנשים, כאשר הנודר רוצה להעניש את חבירו (או לגרום לו לשנות את דרכיו) ומשום כך אוסר עליו ליהנות ממנו. בנדר כזה, המטיל איסור על אדם, יש שתי אפשרויות: האחת היא – שמדיר ואוסר עליו מאכל שלו, והאחרת היא שמדיר הנאה ממנו. בנושאים אלה, ובפרט לגבי מודר הנאה עולות שאלות אחדות, הנדונות בפרק זה.

בעיה ראשונה היא בהגדרת ההבדל בין מודר מאכילה לבין מודר מהנאה. לפי שהנאת אכילה אינה מוגדרת רק באכילה ממש, אלא אף בכל רווח כספי שעשוי להיות מועבר להנאת אכילה, אם כן כשמדיר מחבירו אכילה – ממילא גם שולל גם מתן הנאה שיש לה ערך כספי, ויש איפוא להסביר מה ההבדל בין מודר מאכילה לבין מודר מהנאה.